

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Dukesa a členov senátu JUDr. Juraja Semana, JUDr. Margity Fridovej, JUDr. Anny Markovej a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci žalobcu **V., a.s.**, B., L.X. zastúpeného JUDr. M.K., advokátkou, M.X., B., proti žalovanému **L., a.s.**, B., T.X., zastúpenému JUDr. J.G., advokátom, B., P.X. **o ochranu obchodného mena**, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 35 Cb 21/99, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. júla 2005, č. k. 5 Obo 201/2004–219, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie,

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom z 18. decembra 2003 zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal, aby bolo žalovanému uložené zmeniť obchodné meno v spoločenskej zmluve tak, aby bolo nezameniteľné s obchodným menom žalobcu a tiež, aby odstránil závadný stav spočívajúci v likvidácii pečiatok reklamy a prostriedkov pre verejný styk. Žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému 11 080,80 Sk trov konania. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení rozsudku uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že žalobca nepreukázal, že je nositeľom aktívnej legitímácie pri uplatnení práva na ochranu pred nekalou súťažou a práva k obchodnému menu. O odvolaní rozhodol na odvolacom pojednávaní v neprítomnosti žalobcu. V odôvodnení rozhodnutia k tomu uviedol, že žalobca bol na pojednávanie riadne predvolaný, svoju neprítomnosť ospravedlnil tým, že jeho zástupkyňa je na materskej dovolenke a k veci sa potrebuje ústne vyjadriť. Už druhú žiadosť právnej zástupkyne žalobcu neakceptoval, nakoľko v prvej žiadosti žiadala odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov, bez predloženia lekárskeho nálezu. Čerpanie materskej dovolenky nie je dôvodom na odročenie pojednávania. Pri akceptovaní takéhoto dôvodu na odročenie pojednávania by dochádzalo k priesťahom v konaní.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Ako dôvod dovolania uviedol celkovú vecnú nesprávnosť rozhodnutia, ktoré spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolanie považuje za prípustné s dôvodu § 237 písm. f/ O.s.p., keďže mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd nariadil pojednávanie na deň 12. júla 2005 (v dovolaní zrejme omylom uvedené 12. augusta). Žalobca bol zastúpený advokátkou JUDr. M.K. Dňa 8. júla 2005 právna zástupkyňa žalobcu požiadala o ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní a o odročenie pojednávania tak, aby sa pojednávanie konalo najskôr v termíne posledného septembrového týždňa. Dôvodom bolo, že sa právnej zástupkyne 24. júna 2005 narodilo dieťa. V čase konania pojednávania bola v šestonedelí a zdravotne sa necítila dobre. Napriek čerpaniu polročnej materskej dovolenky právna zástupkyňa trvala na osobnej účasti na pojednávaní z dôvodu, že ide o komplikovaný a časovo zdĺhavý spor, ktorého naštudovanie nie je možné zveriť substitučne inému advokátovi, ani koncipientovi. Odvolací súd žiadosti nevyhovel a pojednával bez prítomnosti žalujúcej strany. Tým spôsobil, že žalobca nemal možnosť konať pred súdom a riadne brániť svoje práva. Odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa bolo podané 5. apríla 2004 a odvolacie pojednávanie bolo nariadené šestnásť mesiacov po podaní odvolania. V takejto situácii nemohlo odročenie pojednávania o jeden a pol mesiaca spôsobiť priesťahy v konaní.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Prvé pojednávanie odvolací súd nariadil na 21. júna 2005. Zástupkyňa žalobcu sa na toto pojednávanie ospravedlnila a požiadala o jeho odročenie. Súd jej žiadosti vyhovel

napriek tomu, že zdravotné problémy nepreukázala lekárske nálezom. Na ďalšie pojednávanie, nariadené na 12. júla 2005, sa zástupkyňa žalobcu opäť ospravedlnila. Odvolací súd dospel k záveru, že materská dovolenka nie je dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania. Podľa názoru žalovaného dovolanie žalobcu je účelové a nedôvodné, pretože účastníkovi konania nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Uvedený spor prebieha už viac ako 7 rokov. Dovolanie preto žiadal zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Žalobcom napadnutý rozsudok nie je rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolateľ tvrdí, že v konaní mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Ak k takémuto nesprávne postupu odvolacieho súdu v konaní skutočne došlo, zakladá to prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V zásade súd koná v prítomnosti účastníkov konania. Procesný predpis umožňuje súdu konať v ich neprítomnosti, ak sú splnené podmienky uvedené v § 101 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto procesného ustanovenia môže súd konať v neprítomnosti účastníka, ktorý bol riadne predvolaný a nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Toto ustanovenie platí aj pre konanie odvolacieho súdu. Z uvedeného vyplýva, že ak účastník požiadava o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu, súd nemôže konať v jeho neprítomnosti a pojednávanie musí odročiť.

Odvolačný súd rozhodol o odvolaní 12. júla 2005 v neprítomnosti žalobcu, resp. jeho právnej zástupkyne. Zástupkyňa žalobcu už v ospravedlnení na predchádzajúce pojednávanie 21. júna 2005 uviedla, že je od 14. júna 2005 na materskej dovolenke. Pojednávanie žiadala odročiť zo zdravotných dôvodov. Podľa textu mal byť prílohou podania lekársky nález. V spise sa však príloha podania nenachádza. Napriek tomu nebol dôvod pre pochybnosť o pravdivosti tvrdenia zástupkyne. Je málo pravdepodobné, že by žiadala o odročenie pojednávania z takéhoto dôvodu, ak by to nezodpovedalo skutočnosti. Navyše ani jej predchádzajúca účasť v konaní nedávala dôvod neveriť jej. K pojednávaniu, na ktorom odvolací súd rozhodol, zástupkyňa žalobcu poslala súdu ospravedlnenie, v ktorom uvádza, že sa jej narodilo dieťa a je na materskej dovolenke. V ospravedlnení síce neuvádza, kedy sa dieťa narodilo, ale vychádzajúc z toho, že v čase písania predchádzajúceho ospravedlnenia (16. júna 2005) ešte dieťa nebolo narodené, v deň pojednávania odvolacieho súdu nemohlo mať viac ako 26 dní. V dovolaní uviedla, že sa dieťa narodilo 26. júna 2005, teda v čase konania odvolacieho pojednávania bola zástupkyňa žalobcu 16 dní po pôrode. Možno súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že materská dovolenka nemusí byť nevyhnutne dôležitým dôvodom, ktorý vylučuje možnosť účasti zainteresovanej ženy na pojednávaní. Šestnásť dní od pôrodu je však nepochybne doba krátka na úplnú stabilizáciu zdravotného stavu ženy po pôrode a jej rekonvalescenciu. Výskyt zdravotných problémov a iných ťažkostí súvisiacich s uvedeným stavom v tomto období určite nemožno vylúčiť. Uvedený stav zástupkyne žalobcu považuje odvolací súd za vážny dôvod, ktorý ospravedlňuje jej neúčasť na pojednávaní a odvolací súd mal vyhovieť jej žiadosti a pojednávanie odročiť.

Tým, že odvolací súd uskutočnil odvolacie pojednávanie v neprítomnosti zástupkyne žalobcu, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. So zreteľom na uvedené je zrejmé, že v predmetnom konaní došlo k procesnej vade,

zakladajúcej podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustnosť dovolania. Táto vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2008

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu